

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Høegh-Guldberg, Frederik.; ved Frederik Høegh
Guldberg ; Sat i Musik af [Søren] Wedel :
Opført første Gang paa det Kongelige Theater,
i Anledning af Kongens Fødselsfest.

Titel | Title:

Lise og Peter : et Syngespil i to Akter

Udgivet år og sted | Publication time and place: København : Johan Frederik Schultz, 1793

Fysiske størrelse | Physical extent:

83 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

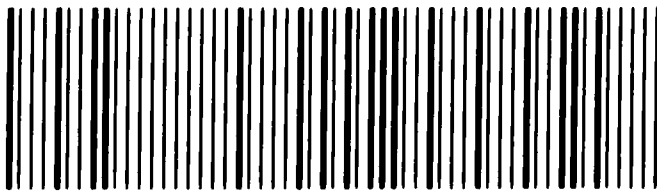
Christi
Lise
og Peter

55, - 80.

X

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021572226

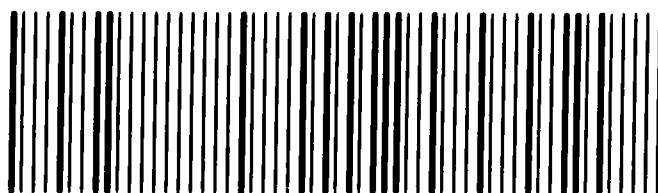

55, - 80.

X

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021572226

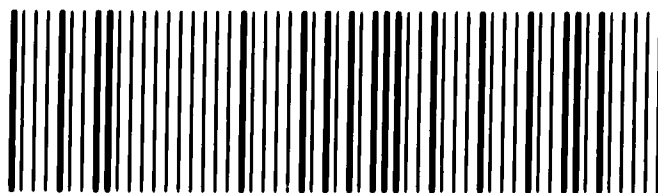

55, - 80.

X

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021572226

Lise og Peter.

Et Snugespil

i to Akter.

Bed

Frederik Høegh Guldberg.

Sat i Musik

af

Regimentsquarteernester Wedel.

Opført første Gang paa det Kongelige Theater, i Anledning af
Kongens Fødselsfest.

Kjøbenhavn, 1793.

Forlagt af Johan Frederik Schultz,
Hofs og Universitetsbogtrykker.

1871

1871

1871

1871

Man spørge ikke, hvorfor skriver Unglingen Skuespil? hver Kunst har sine Haandgreb, og den dramatiske Digtekunst saavelsom noget anden; erhverver Unglingen sig ikke en Art mechanisk Færdighed heri, vil Manden eengang savne den meget; med mere Grund siger man: „Vel! lad den unge Digter arbejde, men for sin Pult, og sine Venner!“ — men hvor er den unge Digter, der kan det? og bør han det? skal han da ikke vide Publici Dom, om han skal vedblive denne Bestemmelse, eller vælge en anden? lad ham gaae frem i de Dage, da han endnu drømmer om at modtages med Skaansel og Opmuntring! hvo der ikke vover sig ud da, gjør det sjælden i modnere Alder! desuden, er den unge Digter at fortænke, naar han seer Thalias og Melpomenes Underslinger med Geniets skabende Kraft forvandle saa mangt et Fuskers værk til et Mesterstykke, om han ønsker sine mandelige Forsøg samme Lykke?

Rahbets prosaiske Forsøg, 1ste Deel. Pag. 221.

De handlende Personer.

Jens Jensen, en Selvejer-Bonde.

Lise, hans Fosterdatter.

Peter, forlovet med Lise.

Frits Villiam, en ung Kapitalist fra Kjøbenhavn.

Andreas, en Meger, og hans Tjener.

Gespersen, en Kjøbmand fra Kjøbenhavn.

Chore

Elf Bønderfolk.

Scenen er i Eselland.

Første Akt.

Første Scene.

Frits Williams Kammer hos Forpagter Ole Hansen. Naar Teppet
gaaer op, kommer Andreas ind med nogle Klæder, han
pakker i en Kuffert.

Andreas alene.

Jar igjen skal vi boe her: og, neppe er min
Herre kommen vel hertil, førend han skal strax ned
til Naboebyen. Det er ikke saa rigtigt. Mon
her ikke er en lille Kjerligheds Historie paa Gærde?
Og mon ikke Lise er med i Spillet? Oh! jeg for-
tænker ikke den Pige, som bliver forliebt i ham;
thi hun kan, min Troe, ikke faae en bedre Mand.
Nu har jeg tjent ham saa længe, og aldrig faae jeg
ham vreed, uden naar han traf paa Verkesjelmer.
Og, da de ikke høre til det Slags Folk, vi søge
Umgang med, saa have de ikke heller ret tidt havt
Lejlighed til at ryste hans Galde. Gud velsigne
den

den Pige, han holder af, hvem det saa er! Der kommer nogen — Han seer hen mod Deren — Min Herre? Nu, han er hastig kommen i Klæder.

Anden Scene.

Andreas og Frits William.

Frits William.

Vær velkommen, Morgenrøde!

Kun til Fryd du vækker mig;

Glad jeg iiler dig i Møde:

Glad min Sang modtager dig.

Her Naturens Haand udbreder

Trindt om Bonden milde Glæder;

I hans Huus boer munter Fred:

I hans Sjel Uskyldighed.

Andreas.

Andreas.

Det er Ret, Herre! Vær fornøjet og glad, mens De er paa Landet: og, troe mig, det vil bekomme Dem bedre, end Medikamenterne fra alle Byens Apotheker. Tænk dog, hvor lykkelig De nu er fremfor de mange tusende, som maae gispe af Heede inden for Kjøbenhavns høje Volde!

Frits William.

Jeg erkjender ogsaa virkelig denne Lykke; og der fattes næsten intet i, at jeg er ganske fri for Besymringer dette Øjeblik.

Andreas

Andreas.

Næsten intet? Det betyder dog, for en Ulykke, en Mangel, og hvad fattes Dem vel? De er rig, De er et got Menneske, og, om jeg selv skal sige det, har De en ærlig Karl til Tjener, som kan, naar De blot vil see paa ham, tilbagefalde Dem mange Belgjerninger, han har oppebaaren i Deres Tjeneste. Er det ikke alt det Gode, man kan forlange? Herre, hvad fattes Dem da vel?

Frits William.

O, der fattes mig meget! Andreas, jeg har altid, troer jeg, begejnet Dig som min Ven, og ikke som min Tjener. Jeg vil behandle Dig ogsaa saaledes i Fremtiden. Du skal strax see Prøver derpaa, naar jeg aabenbarer Dig min største Hemmelighed; men den kræver at Du elsker mig meget højt, og kan tie.

Andreas.

Kan De med Sandhed sige, at De hidtil har greben Andreas i nogen Sladder, saa tie.

Frits William.

Du erindrer vel, hvad Du stedse har faaet Befaling om at iagttage herude, i Henseende til mig?

Andreas.

Ja! At jeg ikke skal falde Dem ved Deres rette Navn — ikke saa?

Frits

Frits William.

Bandstikke rigtigt; men, nu vil jeg og, at Du skal vide Marsagen dertil. Jeg har tidlig mistet en Søster paa en ulukkelig Maade.

Andreas.

For Pokker, da er hun dog vel ikke her? Jeg er slet ingen Elsker af at see de salige Personer, man een gang har mistet.

Frits William.

Hun lever, hun maae opledes, koste hvad koste vil! Seer Du: min Fader forvildede sig engang. Det var et Fejltrin; men — — —

Andreas.

Nu, jeg begriber, hvad De meener. Den stakfæls Wonde-Pige, som blev frugtsommelig ved ham, som blev Moder til den Søster — Halv-Søster at sige. Men, at han ogsaa lod hende saaledes gaae, og brød sig intet om hende. Nej, det kunde Andreas ikke engang.

Frits William.

Han havde forvildet sig; men blev stedse en redelig Mand. Han vilde oprette sit Fejltrin, og ægte den arme Pige; men — — —

Andreas.

Forlad mig, Herre, naar man havde et saa got Forsæt, burde intet men gjelde.

Frits.

Frits William.

Han var virkelig en god Mand — men den Gang var han svag. En slet Karl fik besnaffet ham.

Andreas.

Besnaffet? Man maae ikke lade sig besnaffe. Hvad var det for en Kjeltring?

Frits William.

En, som paatog sig, at sørge baade for Moder og Datter, til han havde ordnet sine Sager, og kunde drage bort fra Verdens Dine, da han, efter alt, hvad jeg kan slutte, vilde have givet sig med hende, og levet paa Landet. Han døde, og der blev intet af. Nu har tilforladelige Folk sagt mig, at Moderen skal aldt længe siden være død, men at Barnet blev ført til denne Egn, skjøndt de, desværre! ikke veed videre.

Andreas.

Med et faaer jeg nu Lys i Tingene. Derfor er det, at De hver Sommer drager herud, og derfor er det, at De altid plejer at udstyre en fattig Pige i en af disse Byer, naar hun er et uægte Barn, og man ingen Underretning kan give Dem om hendes Forældre. Hvilken Døsmer jeg dog ogsaa har været, at jeg ikke kunde slutte mig det til før!

Frits William.

Nej, nej, min fiere Andreas! det var skjult alt for vel dertil. Jeg agter i Aar at gjøre det samme; men

men jeg agter ogsaa at bruge Dig til Medhjælper. Din første Pligt bliver da, at lede mig en Brud op, som har de Besskaffenheder, Du nu selv har anført. Det øvrige kan Du overlade til mig.

Andreas.

Vær vis paa, Herre, at der skal ikke gives en Støver, som bedre kan snuse sig til Sporet end jeg: og jeg vil strax gjøre en Udvandring i mit ny Embede. Han vil gaae.

Frits William.

Ikke saa hastig. Der var maaskee endnu noget, Du kunde udrette for mig med det samme. For Exempel, Du kunde gaae hen til — — dog nej! slikt gjør man bedst selv, uden Medvider.

Andreas.

O! jeg veed det maaskee dog, og har vidst det længe.

Frits William.

Jeg er bange, Du bedrager Dig. Lige got, lad mig høre!

Andreas.

De er forliebt, Herre, i en lille Bonde-Pige, i en gandske fjøn lille Bonde-Pige.

Frits William.

hm — troer Du det? Ja, om nu saa var, hvad da?

Andreas.

Andreas.

Saa vilde jeg være Dem til Hjælp i at faae hende. Jeg skulde fortælle hende, hvad De er for en god Herre; og, naar hun hørte det, hvad gjelder, hun slog til?

Frits William.

Siig ikke meere, end Du kan staae ved, ifald hun siden blev Din Frue. Siden Du ellers veed det, og saa gjerne vil tjene mig, saa kan jeg da og tilstaae Dig, at Du har Ret. Har Du da ogsaa opspurgt, hvem det er?

Andreas.

Nej! I det mindste ikke saa tilgavns, at jeg jo helst ønskede at høre den rette Sammenhæng af Deres egen Mund.

Frits William.

Hun boer i næste Bye. Det er Jens Jensens Datter, Lise.

Andreas.

Lise? Ja men, Herre, hun er, uden Tvivl, forlovet. Det slaaer aldrig Fejl.

Frits William.

Hvad? Hvoraf slutter Du det?

Andreas.

I Fjor, da vi vare her, talte jo allerede hele Nabvelauget om, at hun var lovet bort til vor Berts Søn, Peter; og at de skulde have Bryllup som i
Mar.

Nar. Men, har De da ikke forespurgt Dem hos hende selv?

Frits William.

Jeg har saa got som aldrig talt med hende; men da hun i høj Grad stod mig an, og alle talte vel om hende, endog andre lige saa unge Piger som hun: nu, saa besluttede jeg engang at aabenbare hende min Kjerlighed.

Andreas.

Og denne Tilstaaelse satte De op: hvad var Grunden dertil?

Frits William.

Det gjorde jeg, fordi — fordi der er ingen Ting værre at faae frem end en Kjerligheds Erklæring.

Andreas.

Kjære Herre, disse forbandede Opsættelser have forarsaget mangen brav Mand's Lykke evige Redsættelser.

Frits William.

Meget vel; men Du maae nødvendig have hørt Fejl, eller og han har flere Døttre. Det samme maatte jo dog ogsaa være mig bekjendt, naar det var saa almindeligt? Og jeg har aldrig hørt nogen Moders Sjæl tale derom, førend nu i Dag, Du fortæller mig det.

Andreas

Andreas.

Ja som oftest hører man allerslettest, naar det er noget, man ikke gider høre. Kjender De da ikke heller hendes Fader?

Frits William.

Nej! Men jeg vil strax lære at kjende ham. Jeg gaaer ud at søge ham op, og faae Underretning om den hele Sag. Husk Du imidlertid paa den Bestilling, jeg gav Dig. Lad mig nu see Du er, som Du plejer, virksom og tro!

Andreas.

Ja, jeg skal, i Sandhed, arbejde for Dem i begge Sager som en ærlig Karl, Herre; men jeg er bange for den eene.

Frits William.

Det gjelder om min Lyksalighed, Andreas, og derfor maae alt forsøges. De gaae.

Tredie Scene.

En aaben Plads uden for Jens Jensens Huus. Lise sætter sig paa Bænken uden for Døren, og snor Hæfter i sin BrudesTrøje.

Lise allene.

Endelig blev jeg da saa nær færdig. Du har fostet mig megen Umag, du lille Trøje; men den Umag var altid behagelig, naar jeg erindrede, at jeg skulde have dig paa som Peters Brud. Peter, Peter, vidste Du, hvor højt jeg elsker Dig, blev Du

Du ikke saa længe borte. I Aftes lovede Du mig saa vist, at være her, naar Klokken slog fem; men for et Djeblik siden slog den — jeg talte ængstlig hvert Slag — den slog syv, og Du er endnu ikke kommen. Da han gik fra os i Gaar Aftes, tordnede og lynede det saa stærkt, og der er en lang Vej til næste Bye. Han skal over den dybe og brede Aae. Og saa skrækkeligt et Mørke det var — — jeg drømte saa fælt om ham i Nat; dog nej! jeg bør ikke troe det værste. Han har faaet Forhindring, og er her strax at bede om Forladelse. Han skal faae den; men han skal og først længe bede derom forgjeves. Hvor har min Fader ikke været glad i al denne Tid, der er talt om Brylluppet, naar det skulle være, og den Stads vi skulde have! Den gode gamle Fader! Men, Peter, Du bliver borte. Du forglemmer Lise. Naar jeg seer Dig, er jeg glad: naar Du er borte tænker jeg paa Dig, og er da ogsaa glad. Jeg vil synge, maaskee hører han mig da.

Din elskte Pige venter Dig;

O, see hvor Hjertet fryder sig!

Kom, bedste Ven, kom snart tilbage!

Her ved Din sømme Piges Bryst

De suunde Dages blide Lyst

Fornyet skjen Du da skal smage.

Om

Om Dagen tænker jeg kun Dig:
Om Natten soever Du for mig;
Kom, bedste Ven, kom snart tilbage!
Jil til din Lises Favnetag,
Og sign med hende Festens Dag,
Da hun skal vorde Peters Mage!

Fjerd e S c e n e.

Lise, Jens Jensen.

Jens Jensen kommer ud af sit Hus.

Ej, ej, er Du her? Vidste jeg, hvor Du var
bleven af? Du seer mig ellers ud til ikke at have
sovet ret meget. Brylluppet har nok staaet Dig-i
Hovedet?

Lise.

Nu — om jeg end havde tænkt derpaa, det
var jo dog ingen Synd?

Jens Jensen.

Nej, det var det vist ikke. Jeg er en heel
Deel Aar ældre end Du, og dog har jeg gamle
Gjæk ikke gjort andet, end havt det for Djnene,
siden jeg lagde mig. Jeg har bragt hele Højtiden
i Orden. Ingen Bedemand skulde gjøre det bedre.

Lise.

Du bliver altid den samme gode Fader.

Jens

Jens Jensen.

Du og Peter skal sidde midt for Bord-Enden. Jeg, og hans gamle sygelige Fader, i Fald han kan komme, vi vil sidde hver paa sin Side af Jer. Den første Skaal, Lise, gjet, hvis det skal være?

Lise.

Det kan jeg ikke, min Fader.

Jens Jensen.

Det skal være alle gamle Folks Skaal, som meene de Unge det vel af Hjertet. Den næste Skaal skal være Din, og den tredie Peters. Naar vi have drukket dem alle Mand, saa vil vi staae op, og dandse. Hør nu, Lise! Du maae strax gaae hen til Din Svigersfader, den ærlige Ole Hansen, og faae ham til at give Dig sin Haand paa, at han vil komme i Aften. Det Vrende er dig nok ikke saa syndeligt imod?

Lise.

Langtsra. Saa faaer jeg med det samme Lejlighed til, at give Peter de Utaf, han har fortjent; fordi han ikke kom i Morges, uagtet han bad mig saa bønlig om i Aftes, at jeg skulde møde ham her Kloften fem.

Jens Jensen.

Ja, gaae nu kuns. De Utaf blive ikke ret mange. Lise gaaer.

Femte

Femte Scene.

Jens Jensen, Frits William.

Frits William studser, i det han møder Lise.

Hun gif, og jeg skal tale med hende! Dog, der
staaer en gammel Mand: uden Tvivl, hendes Fader.
Ham vil jeg henvende mig til. Til Jens Jensen. Tag
ikke ilde op, jeg ulejliger ham saa tidlig; men jeg
er fremmed her — — —

Jens Jensen.

Velkommen! Jeg tjener med Glæde alle gode
Folk; derfor fræv af mig, hvad De vil, naar det
staaer i min Magt.

Frits William.

O, jeg har egentlig intet at forlange!

Jens Jensen.

De vil maaskee see Dem om her i vor Egn? Det
første, De da faaer Dje paa, er den gladeste Fader,
De, uden Tvivl, nogensinde har seet.

Frits William.

I Sandhed, det var meget!

Jens Jensen.

Ja, han er den gladeste, den meest lyksalige
Fader, uagtet han gaaer temmelig nær ved Gra-
vens Bredde. O, ikke heller dette Skridt skal
blive ham tungt! Han gjør det, velfornøjet med
sin Skjebne, og med den hele Verden.

B

Frits

Frits William.

Er der da tilstødt denne Gamle en meget besynderlig Lykke?

Jens Jensen.

Netop. Han gjør i Aften sin eeneste Datters Bryllup, og, som hendes bedste Ven, har jeg Tilbedelse til at indbyde til denne Højtid saa mange, som kan og vil tage Deel i Glæden. Troer De derfor, at De har disse Egenskaber, saa giv mig et Ord, og De er indbuden.

Frits William.

Jeg haaber det, og jeg takker for Tilbudet. Men hvem er da denne lykkelige Fader?

Jens Jensen.

Tilgiv min Spøg! Den gamle Mand, De seer for Deres Dine.

Frits William.

Og Hans Datter?

Jens Jensen.

Den unge Pige, der gik ud, da De kom ind; ifald De saae hende.

Frits William med Forundring.

Om jeg saae hende? Og, hvem skal hun vel have?

Jens

Jens Jensen.

En brav Mand's Søn. Ole Hansens Peter,
Forpagterens i næste Bye.

Frits William.

Min Verts Søn? Forpagterens Peter?

Jens Jensen.

Er han Deres Vært? See, jeg har da en dog
vel Grund til at indbyde Dem.

Frits William.

Men — —

Jens Jensen.

Men? Tal De kun reent ud; det er saa vor
Skik her i Egnen.

Frits William.

O dette men var Intet! Og Brylluppet skal
staae i Aften?

Jens Jensen.

Som De siger. Troe mig, jeg er den lykkes-
tigste Mand, der har nogensinde levet. Da jeg
var et Barn, ønskede jeg ofte, at blive Konge;
men ingen Konge, og ingen stor Mand kan nogen-
sinde være saa inderlig glad, som endog den mind-
ste af hans Undersaatter eller Undermænd, naar
denne er ret lykkelig.

Velkommen Dagen er for mig,
 Og evig blier dens kjere Minde!
 Den Fader kun er lykkelig,
 Hvis Dage saa i Frind henrinde:
 Hvis Søn faaer Fædres Kraft og Marv,
 Hvis Datter Moders Dnd til Arv;
 Hvor stor, hvor herlig er min Lykke!

Det væger mig, da jeg blev fød,
 Min Farfar gav, skal Bordet pryde:
 Det fyldes maae med gammel Njød;
 Om ham vor Sang, vor Tale lyde!
 Af Glæde stiger da min Sjæl,
 Jeg ønsker mine Børn hans Hæld,
 Og Fader = Graad fra Øjet triller.

Og trindt omkring skal Bægret gaae;
 Hver ædel Gjest bør Dagen prise!
 En Kreds skal Byens Ungdom slaae
 Om Peter, og hans glade Lise.
 Og, under spøgfuld Sang og Dands,
 Omflynge dem med Blomster-Krands;
 Hvor festlig vorder da min Glæde!

Frits William.

Hans Datters Lykke maa da blive stor? hun
 maae gjøre et rigt Partie ved at faae denne Peter?

Jens

Jens Jensen.

Er De af dem, som troe, at Rigdom og Lykke ere saa uadskillelige? De tager Fejl. Peter er ikke rig, jeg er endog i Gjeld; men der gives maaskee dog fums faae Partier, hvor man er saa velfornøjet paa alle Sider, som ved dette.

Frits William.

I Gjeld min gode Mand?

Jens Jensen.

Ja! Og den er betydelig nok; men, hvem tænker paa sligt en Glædes Dag?

Frits William.

Det er dog en Vanskelighed meere?

Jens Jensen.

Vel sandt; men mine Børn ere unge, stærke og flittige. Peter er en flink Arbejder, og Lise en god Huusholder. Jeg overlader dem min Gaard; thi jeg er nu snart for gammel til selv at gaae med ved Arbejdet. Men see med i Tingene, det kan og vil jeg endnu; derfor flytter jeg ogsaa ind til dem. Noget vilde vi dog altid kunde afbetale paa Gjelden, og, hvad der ikke skeer i min Tid, kan skee efter min Død. Bliv her nu, og foren Deres Glæde med vores!

Frits William.

Men, jeg kjender ingen her; og der ere desuden saa mange Omstændigheder, som gjøre, at jeg vil spille

spille en saare slet Rolle blandt glade Folk. Der var en Tid, da jeg og var glad!

Jens Jensen.

Vil De gjøre Komplimenter, saa kan vi ikke svare Dem eet Ord til tusende. Vi to skal strax blive kjendte sammen, dersom De vil følge ind med mig, og tage til Takke med en tarvelig Bonde-Frokost.

Frits William.

Et saa got Tilbud afflaaer jeg ikke. affides. Nu skal jeg da gjøre det første Forsøg paa eengang at blive lykkelig. Maatte det falde vel ud!

De gaae ind.

Siette Scene.

Peter og Lise.

Maar Peter de tre Gange har kaldt paa Lise, seer man hende lukke Døren til Jens Jensens Huus halv op, og, uden at mærkes af ham, blive staaende i den, for at høre, hvad han siger.

Peter kommer løbende ind med en Vylt Klæder paa Nakken.

Lise! Lise! Lise! Men hvor er du da? Det første Øjeblik, jeg kom hjem fra Byen, og stod i min Faders Port, begyndte jeg at raabe Lise, og det har jeg holdt ved lige til nu; men jeg har ingen Lise seet, og ingen Lise vil svare mig. Det er mit Troe ikke ret gjort af dig. Du veed, jeg er hidsig;

og

og endda sætter Du mig paa saa store Prøver. Hvad, om nu Peter blev vred, og sagde: jeg vil ikke have Dig, Lise; jo, saa stod Du der en fjøn! Dog, Du stoler paa, Du Skjelm, at han aldrig kan blive det, og, Skam faae mig, troer jeg det ikke selv! Nej! Det var ogsaa en Umuelighed. Jeg har tidt sat mig for at være vred, naar Du har pirret mig; men i det samme, jeg har begyndt dermed, er jeg kommen til at see paa Dit Ansigt, og saa kunde jeg ikke blive ved; thi det var dog altid saa got.

Hvor banker mit Hjerte,
Og føler sit Hæld!
Alt, hvad jeg begjerte,
Gav Himlen min Sjæl.

Med Enden af Arien falder Lise ham i Armeue.

Peter.

O! er du der Lise? Dog — det er sandt, jeg er vred paa dig.

Lise.

Saa gaaer det lige op, for jeg er ogsaa vred paa Dig. Tør jeg ellers være saa nærværende at spørge, hvori jeg har syndet?

Peter.

Jeg synes, at, naar jeg lige fra min Faders Port, til jeg kom her, ikke gjorde andet, end raabte Lise! maatte Du dog høre det eengang, og svare igjen Peter! Ja, det synes jeg!

Lise.

Lise.

Jeg synes, at, naar Herren havde sat mig Stevne her, kunde han nok maget det saa, at jeg kun havde ventet een Time, ikke heele tre. Og det kommer mig ogsaa for, at han gjerne kunde have hørt, at jeg raabte Peter en, to, tre, o, jeg tør vist sige det, ti Gange. Ja, det synes jeg!

Peter.

Raldte du virkelig paa mig, Lise?

Lise.

Ja! hvad flyder deraf?

Peter.

At, dersom Du kun vilde, synes mig, det kunde gaae lige op. Den Tid, jeg gif i Skolen, Lise, da lærte Skolemester mig, at tre mod tre gaae op; folgelig maae jo ogsaa ti mod ti gaae op? Nu troer jeg sikkert, at jeg har raabt Lise ti Gange, og Du siger, Du har raabt Peter ligesaa mange Gange: altsaa, Lise, gaaer det jo lige op?

Lise.

Du er en god Tjante, Peter; og jeg kan ikke være vred paa Dig: uagtet jeg burde være det; thi det er dog altid Uret, at lade mig vente her saa længe ganske omsonst, og det saa tidlig paa Morgenstunden til.

Peter.

Peter.

Lad os ikke meere tale derom! Kjerlighed allene har Skylden. Du veed, man plejer at sige, den gjør Folk blinde: her har den villet gjøre noget Nytt, og gjort os døve.

Lise.

Jeg har været saa bange for Dig, og drømt saa gyseligt om dig i Nat. Det kom mig for, at Du satte over Naen med mig, og at Baaden gik itu, og du druknede. Aldrig har jeg været saa urolig; og, hvor blev jeg ikke glad, da min Fader bad mig gaae ned til Din Fader, og overtale ham til at komme i Aften!

Peter.

Det var et skjønt Indfald, det.

Lise.

Stærkere har jeg vist ikke løbet min heele Levetid. Da jeg kom op paa den store Høj nede ved Vandet, funde jeg aldt see, hvor Du traf ud paa Vejen hertil. Saa skyndte jeg mig strax hjem, for at jeg funde overlægge, hvorledes jeg bedst skulde tiltale Dig for Din Forsømmelse.

Peter.

Na intet andet end Drømme. I Aften, i Aften, Lise!

Lise.

Lise.

Ja i Aften bliver jeg Din Lise; dog — det har jeg jo længe været.

Peter løser Bysten op.

Her skal Du see min Brudgoms-Kjole, som jeg var i Byen at hente i Morges. Nu veed Du, hvorfor jeg ikke kunde komme.

Lise.

Her er min Brudetroje; den sad jeg og syede Hægter i, da jeg maatte vente forgjeves paa Dig saalænge.

Peter.

Denne Skose skulde jeg vel behage, at putte smukt i Kommen? Men see, om jeg gjør. Min Kiøle slaer Spar to til Din Troje. Nu gaaer det lige op.

Lise.

Begriber Du Aarsagen?

Peter.

Ja! Thi den er kjønnere; det er jo ligefrem.

Lise.

O nej! Du tager mærkelig Fejl. Thi jeg har valgt Tøjet. Men nu noget andet: Du skulde seet min gamle Fader i Morges; han var saa glad, og saa munter, som jeg endnu aldrig har seet ham. "Lise", sagde han til mig, "vel har jeg ikke meget
"Raad

"Raad dertil; men alle de Fattige skal dog i Aften
"have et Aftensmaaltid i min Lade; thi jeg har al-
"drig været saa glad som i Dag; og vee den, som
"ikke tænker paa den Fattige, naar han er glad!"

Peter.

Den gode Gamle! O, kunde jeg allene blive
halv saa god og retskaffen en Mand, som han er!
Men — det kan jeg vist ikke blive.

Lise.

Du Peter? Du kan aldrig blive nogen slem
Mand, det spaaer Dit Ansigt mig!

Peter.

Naar jeg tænker paa ham, Lise, og seer paa Dig,
da er jeg, ligesom jeg var, ude af mig selv.

Lise.

Og naar jeg tænker paa i Dag, paa i Morgen,
paa i Overmorgen, og paa det gandske Aar, da vi
skal leve saa fornøjede, er jeg, ligesom jeg var i
Himmelen.

Peter.

Der er vist neppe een eeneste af alle de Mennes-
ker, som i Dag have Bryllup over den heele Ver-
den, der er saa glad, som enten du eller jeg? Nej,
jeg troer det ikke!

Lise.

Jeg ikke heller; thi saa maatte de holde ligesaa
meget af hinanden, som vi, og — det er umueligt.

Peter.

Peter.

Men, ifald vores Glæde bliver saaledes ved at tiltage hver Dag, hvordan vil det da vel gaae os tilsidst?

Lise.

Frygt ikke. Vi faae andet at tænke paa, end Glæde allene. Vi skal have vor gamle Fader hos os, vi skal føde ham, og arbejde for ham.

Peter.

Ja — men det er jo atter en Glæde meere?

Lise.

Jeg kunde næsten blive vred paa Dig, fordi Du først fandt paa det, Peter! Dog — naar vi ernære vor gamle Fader, kan det ikke andet, end gaae os vel; thi, bleve vi paa mindste Maade ulykkelige, saa blev han det ogsaa, og Gud vil ikke lade nogen god Mand blive ulykkelig.

Peter.

Du skal sye hans Klæder, Du skal pleje ham, og jeg — jeg skal pløje, saae og høste for ham. Dagen skal aldrig falde os lang, og om Aftenen vil vi sidde omkring ham, og han skal lære os, hvordan man bliver god som han: da skal vi og, Lise, blive lykkelige som han!

Lise.

Naar Kloffen er halv to, min Peter, o, saa skal vi gaae op af Kirkegulvet med hinanden!

Snart

Snart skal Højtids-Klokken ringe,
 Snart vil Du Din Lise bringe
 Frem til Altret, som Din Brud.

Peter.

O lykkeligste blandt Dage!
 Der skal jeg Dit Ja modtage;
 Trofast Ja velsigner Gud.

Lise.

Haand i Haand, med fælleds Styrke,
 Vi den nøgne Ager dyrke:
 Armod selv da vorder blid.

Peter.

Nei! For Dig jeg glad skal pløje
 Dalen, og de bratte Høje:
 Himlen lønner nøjsom Flid!

Lise.

Naar hver Aften næste Sommer
 Lise Dig i Møde kommer
 Med en Glut ved Moder-Barm:

Peter.

Skal jeg signe Mandens Kyffe,
 Til mit glade Bryst Dig trykke,
 Kyffe Barnet i Din Arm.

Begge.

Glæde, Modgang skal vi bære,
 Og vor Kjerlighed dog være
 Selv i Døden lige varm!

Peter.

Peter.

Nu, det er smukt! Her staaer jeg, og bruger Munden, i Stedet for jeg burde bruge Beenene, og løbe hjem. Jeg skal see til min gamle Fader; men saa er jeg her ogsaa strax igjen. Farvel!

Han gaaer.

Syvende Scene.

Som Peter gaaer, kommer Frits William ud af Jens Jensens Huus.

Lise og Frits William.

Frits William.

Naar Faderen er saa ubøielig, hvad kan jeg da vente mig af Datteren? Et Nej er jeg vis paa, og det er mig dog umueligt, at staae af fra mit Forsæt; jeg elsker hende alt for højt dertil. Dog — der er hun selv; vel, fat Mod! Til Lise. Seer jeg ikke meget Fejl, er det Hende, der i Dag skal have Bryllup?

Lise med Undseelse.

Det er mig, min Herre, som er Peters lykkelige Brud!

Frits William.

I Sandhed! Det er Peter som bliver lykkelig, om han kan fortjene en saa elskværdig Piges Kjærlighed.

Lise.

Lise.

Min Kjerlighed kan han snart fortjene; thi han er det bedste Menneske i hele Verden.

Frits William.

Det bedste Menneske? Det er ont at bestemme; hvem der er det.

Lise.

Han er det dog for mig! Han er den eeneste, jeg nogensinde kunde elske, og jeg har aldrig været saa lykkelig, som i Dag, da jeg bliver hans Kone.

Frits William.

Men, Hendes Fader er i Gjæld, og Peter er fattig. Udsigterne ere altsaa dog ikke de bedste.

Lise.

O, min Herre, hvor fattig man end er, kan man dog være lykkelig! Ved Flid i sit Arbejde ernærer man sig, og saa er man jo ikke fattig længer?

Frits William.

Got nok; dog, om Hun nu lærte at kjende et andet Menneske, der, foruden at han var god som Peter, tillige var rigere end han, skulde Hun da ikke kunde elske ham?

Lise.

Han var dog ikke Peter.

Frits

Frits William.

Det Gode bliver dog altid got, hos hvem det end findes; altsaa, naar Hun fandt en anden med de samme gode og elskværdige Egenskaber, som Peter har, saa — — —

Lise.

Han skulde da være rig? men de Store og Rige ere ikke altid de, man bør troe bedst, min Herre.

Frits William.

Uffides Gud, hvad Hun falder mig tilbage i min Erindring! Til Lise. O, mit Barn! fordi en Mand er rig, er han ingen slet Karl.

Lise.

Sig mig en eneste Grund, hvorfor jeg skulde forlade Peter. Det var jo uvist, om jeg derfor blev meere lykkelig? Der hører kun lidet til at blive ulykkelig; men meget, meget til at blive lykkelig.

Frits William.

Elsker Hun ikke sin Fader, og elsker Hun ikke Peter?

Lise.

Behøver De at spørge derom?

Frits William.

Altsaa ønskede Hun jo, at see dem begge saa lykkelige, som mueligt?

Lise.

Lise.

Ja, begge saa lykkelige, som mueligt!

Frits William.

Naar nu en Mand, ligesaa god, som Peter, men rigere end han, tilbød Hende sin Haand, saa blev Hun jo lykkelig? Og, naar nu denne samme betalte Hendes Faders Gjeld, og gav Peter saa meget, som han kunde leve tilstrækkeligt af, og som kunde forskaffe ham en anden god Pige, saa bleve de to, Hun elsker saa højt, jo ogsaa lykkelige?

Lise.

Men jeg forlod dog Peter, og det kan jeg ikke. Han vilde blive vred paa mig, og, naar Peter er vred, kan Lise ikke være lykkelig.

Frits William.

Skulde Peter kunde blive vred, eller elske sin Lise mindre, fordi hun paa bedste Maade søgte at befordre hans Gavn? Det er umueligt, om han er virkelig god; thi den virkelig gode maae, i Sandhed, ogsaa være fornuftig.

Lise.

Hvortil skal alt dette? Der er jo intet saadant Tilfælde?

Frits William.

Jo, desværre for mig! her er just et saadant Tilfælde. Jeg, som Skiebnen har været ugunstig fra Gudselen af, haaber, at den dog engang vender

E

sig,

sig, og bliver mig god igjen. Jeg elsker Lise, og jeg tilbyder Hende her min Haand. Modtager Hun den, udbetaler jeg, endnu i Dag, Hendes Faders Gjeld, og giver Peter en rig Gave til Erstatning; thi han skal ogsaa være lykkelig.

Lise.

Vidste jeg ikke, at De var et godt Menneske, blev jeg vred. Sæt Dem i Peters Sted! Kunde Penge gjengjælde Dem Tabet af en Pige, De først elskede? Overalt, ingen af os kender jo hinanden?

Frits William.

Men, om vi lærte at kende og lide hinanden?

Lise.

De var dog for klog og ædel til at elske en utro Pige?

Frits William.

Lise! sig den rene Sandhed. Der er intet andet os imellem, end min Stand og Rigdom. Vel, jeg hader disse usle Fordele. Mine Penge høre alle Peter til; min Stand bortkaster jeg; jeg bliver Bonde, og da vil Lise elske mig?

Lise.

O, De har den bedste Rigdom; De er meget god; men Peter er ogsaa meget god! og han har mit Hjerte.

Frits

Frits William i det han gaaer.

Omsonst da! Alt Haab er ude! Jeg er en
blandt de mange, som intet skal lykkes for! Endnu
maa det sidste voves: slaaer ogsaa det Fejl, velan,
saa er min Skjebne bestemt.   Han gaaer.

Attende Scene.

Lise allene.

Arme! Hvorfor elsker Du en Pige, som er en
andens? Men, hvad vil det sige: „endnu maae
det sidste voves“? Han har dog intet Ont i Sinde?
Nej, han onskede jo selv, at gjøre Peter lykkelig?
Den, som elsker Peter, kan ikke ville Lise noget
Ont. Og — dog frygter jeg? O! Jeg erin-
drer nok Bisen.

Engstelig den glade Pige
Forster Binden i hvert Flag;
Al! Thi hendes Elskelige
Kommer sikkert næste Dag.

Tidt i Drømme hun gjentager
Hejt sin Elskers søde Navn;
Og i Drømme tidt hun smager
Fordums Fryd i Vilhelms Favn.

Den forønskte Morgen smiler
 Aldt paa hendes Leje ned:
 Og fra Søvnens Arm hun iler
 Hen til Havets kolde Bred.

Længselsfuld hun staaer ved Havnen,
 At modtage elskte Ven;
 Kjælnene Dje følger Stavnen,
 Kys og Ønsker sendes den.

Fro hun siger: „snart han kommer
 „Friske og munter her i Land:
 „Hos os boer han da i Sommer,
 „Og til Vinter blier min Mand“.

Glade Arme hun udstrækker,
 Omme Hjerter hæver sig —
 Af! Men Bølgen Stavnen dækker,
 Og hun seer sin Elsktes Lig!

Saaledes gik det den uheldige Pige; og, hvem
 lover, at det skal gaae mig bedre?

N i e n d e S c e n e.

: Lise og Andreas.

Andreas.

Gid jeg nu havde fat paa Lise; saa skulde jeg,
 min Tro, nok dreje Sagen til min Herres Fordeel!
 Her

Her omtrent sagde man mig, det var hendes Fader boede. Ej! Han bliver Lise vaer. Der har jeg Hende jo selv. God Dag! God Dag! Hvordan har Hun levet siden sidst? Det er nu længe siden, vi saaes.

Lise.

Jh! Hvad gjør Han her? En Morian! Dog, jeg synes, jeg har seet Ham før?

Andreas.

Det tvivler jeg ikke paa, siden Hun, aldt i Fjor, saa flittig besøgte vores Bert.

Lise.

Hans Bert! Hvem er vel det?

Andreas spægende.

Det er — det er — nu det er Forpagteren i Byen her næst ved.

Lise.

Min Peters Fader! ligger Han der med sit Herskab, og hvad hedder det?

Andreas.

Mit Herskab udgjør kun en Person, og kaldes William.

Lise.

Endnu er jeg sandelig lige got underrettet.

Andreas.

Kjender Hun ikke Hr. William? Nu, det er dog en Uvidenhed uden Mage. Det bedste Menneske!

Den

Den frommeste Herre! Og, hvis jeg ikke tager meget Fejl, har han allerede i Dag talt med Hende.

Lise.

Er han ikke høj? Seer han ikke ung ud? Og havde han ikke en bruun Kjole paa i Morges?

Andreas.

Truffet paa et Haar. Jeg vilde nu allene ønske, at Hun kjendte, hvilket ædelt Hjerte, der boer i ham, ligesaa got, som Hun kjender hans Udseende og Klædedragt!

Lise.

Han har Ord for at være et got Menneske.

?

Andreas.

Unge Pige! Det have saa mange, og ere det derfor ikke; men han er det virkeligen. Lad mig et Djeblik underrette Hende om min Skjebne; og, troe mig, Hun skal sande, hvad jeg har sagt.

Jeg fattig var, men lykkelig

I Livets første Morgenrøde;

Min Moder henrykt elskte mig,

Thi jeg var hendes Førstefødde.

Tidt bad hun mig, ved emme Favn,

At hædre Dyd, og Faders Navn.

Saa

Saa svandt i fjerne Fødeland
 Min første Ungdoms blide Dage:
 Da kom en Christen, en Tyran!
 Som trodsed Bøn, og Graad, og Klage;
 Han saae jeg var en Moders Enst,
 Og rev mig dog fra hendes Bryst.

Til Hytten foer hun hastig hen,
 Og talte saa: „o christne Broder!
 „Tag alt; men giv mig ham igjen!
 „Han er min Søn! jeg er hans Moder!“
 Men bort han foer — et haanligt Blik
 Var al den Trøst, den Edle fik.

Lise.

Det rører mig. Befriede Hans Herre Ham da
 fra denne Barbar?

Andreas.

Nej! Da dette Umenneske nu saaledes i mit
 syvende Aar havde stjaalet mig fra mine Forældre,
 sejlede han bort med mig, og en Deel andre, baade
 Unge og Gamle, han paa samme Maade havde
 røvet.

Lise.

Og Hans Forældre bleve tilbage?

Andreas.

Ja! de bleve tilbage. Vi leed i den lange
 Tid, vi vare undervejs, Hunger, Tørst, Kæde og
 tusende

tusende Gjenordigheder. Muldne Tvebakker, og fordærvet Vand, som vi først maatte sie Drimene fra, var vor daglige Tæring. Mange af os døde, og de Syge, som vare uden Haab, bleve fastede over Bord, uagtet de endnu levede.

Lise.

Gud hvilke Mennesker!

Andreas.

Vi landede omsider med ham ved en Stad, hvis Navn jeg ikke mere erindrer. Der feedede han os i nogle Dage ligesom Fæ, og vi bleve endelig fremstillede paa et stort Torv, hvor der vare Folk tilstede, som kjøbte os af ham.

Lise.

Han folgte dem! Han maae da have været det værste af alle Mennesker?

Andreas.

O nej! der ere mange saadanne til.

Lise.

Var da Hans Herre der paa samme Tid, og befriede Ham?

Andreas.

Min nuværende Herre var ikke med den Gang; men hans Fader var min første Velgjører. Han var en retskaffen Mand. Gaae Dieblikke, før han skulde døe, kaldte han min Herre ind til sig, og sagde

sagde til ham: „Frits, jeg overleverer Dig Andreas her. Han er en Gort; men han er dog derfor et Menneske; giv ham fri, og gjør ham lykkelig! Hisset skal Du gjøre Regnskab for ham.” Nu vendte han sig til mig. „Andreas! sagde han, vær mod ham, som — i det samme trykte han min Haand og døde. Jeg forstod ham; og, gid jeg har opfyldt saa vel hans Billie, som hans Søn har det!

Lise.

Gode Andreas; Hans Herre er da virkelig en ædel Mand?

Andreas.

Ja! Er han det ikke, saa er ingen det. I den Tid, jeg har været hos ham, har han deelt alt sit Gode med mig. Han har været min Ven, og ikke min Herre.

Lise.

Det er meget!

Andreas.

Nu; skulde Hun ikke synes, at saadant et Menneske maatte være lykkeligt?

Lise.

Det er han vel og? I det mindste fortjente han, at være det.

Andreas.

Andreas.

Sjelden var han ret lykkelig een heel Dag. Han elskede engang oprigtig en dejlig Pige, havde ingen anden Medbejler end en ung Springer, en Karl, som havde kun den Guldkommenhed, at han var net skabt; og — dog blev denne ham foretrukken. Hvad synes Hun?

Lise.

Jeg synes det var en Lykke for ham han ikke fik den Pige.

Andreas.

Nu elsker han anden Gang, ligesaa oprigtig; og dog kan han, uden Tvivl, vente samme Skjebne. Hvorfor slaaer Hun Dine ned, mit Barn? Hun bliver med et saa rød — det er besynderligt!

Lise.

Jeg forstaaer ret vel, hvad Han mener; men, jeg har aldt sagt Hans Herre mine Tanker: uagtet det gjorde mig ont at sige ham dem.

Andreas.

Det gjorde Hende ont? O, saa følg denne Førelse! Gjør det got igjen! Det staaer dog nu i Hendes Magt, at gjøre denne brave Mand lykkelig. Kald mig en nedrig Skjelm den Dag, Hun skal fortryde sit Valg!

Lise.

Lise.

Jeg elsker denne Kjerlighed hos Ham for Hans Herre; men det er uforanderligt. Jeg vil ikke gjøre mig skyldig i nogen Utroskab.

Andreas.

Bliv hans Kone! Naar jeg seer, Hun holder af ham, skal jeg tjene Hende med saadan Fornøjelse. Inden Hun staaer op, skal der være varmt i Værelset, og Thevandet staae paa Bordet. Hvad Hun peger paa, skal jeg gaae efter, og Hun skal faae de mageligste Dage af Verden. Han har Penge som Græs; Hun bliver rig.

Lise.

Og derfor skulde jeg blive min Peter utro?

Andreas.

Ja, ja, Nu bliver Andreas heller aldrig Hendes gode Ven. Dog — troe Hun mig, naar jeg faaer sat paa min Herre, og fortæller ham det, saa er han nok saa flog som os begge to.

Han gaaer.

T i e n d e S c e n e.

Lise og Jens Jensen.

Jens Jensen kommer ud af sit Hund.

Nu, mit Barn! Har Du talt med den fremmede Herre, og hørt hans Forslag?

Lise.

Lise.

Ja, min Fader! Og, uden derfor at elske Peter mindre, gjorde det mig dog ont, at give ham Nej.

Jens Jensen.

Jeg spaaede ham det forud; og, i sig selv, glæder det mig, at have været en sandfærdig Spaaemand. I øvrigt, Lise; det er alt højt paa Dagen, Pigerne gaae nu ud at malke til Middag, der er ikke mange Timer til det glade Øjeblik, jeg saa tidt har ønsket at opleve.

Lise.

Jeg er saa glad min Fader!

Jens Jensen.

Jeg er ogsaa mit Barn, og jeg skal aldrig i min korte Levetid glemme, hvor kjær denne Dag er mig.

Lise.

Velsignede Fader! Hver Gang, jeg seer Dig glad for vor Skyld, er det, ligesom jeg elskede Dig dobbelt, og jeg er dog vis paa, det er umueligt, at elske Dig højere, end jeg gjør.

Jens Jensen.

Gode Pige! jeg er inderlig rørt. Af Glæde græder Din gamle Fader; men Himlen velsigne det Barn, som lokker saadanne Taarer frem i sin Faders Øjne! Gid Du og Peter blive lykkelige, saa sandt som I fortjene det? Rigdom faae I ikke efter mig; men — —

Lise.

Lise.

Den ønske vi ikke heller. Den er saa manges
Ulykke. Nej! allene Din Velsignelse!

Jens Jensen.

Den have J, og den vil vist bringe Jer Lykke.
Han sætter sig under den gamle Bøg, som overstygger Bænken uden
for hans Dør. Her sad jeg Alstenen, før jeg blev gift,
og jeg sidder nu her den Dag, Du skal have Bryl-
lup. Saa mange glade Dage har Gud ladet mig
leve, og maaskee skal jeg endnu opleve flere. Jeg
er fornøjet, i hvad der end skeer.

Lise.

O, min Fader, kunde vi gjengjelde Dig al den
Glæde, Du føler over vor Lyksalighed!

Jens Jensen.

Jeg forlanger ingen anden Gjengjeldelse end
denne: naar Du engang, som Moder, sidder her,
og jeg er ikke mere, da fortæl Dine Børn, at jeg,
Din gamle Fader, var stedse ved et got Mod, og
sig dem, hvad min Fader sagde mig, at en skyldfri
Samvittighed er Grunden til al vor Glæde. O,
min Lise, den gør den gamle Mand ung igjen! De
Smaa skal lytte paa Din Tale med Andagt; thi
ogsaa de veed, hvor sødt det er at være glad. De
skal følge med Dig til min Grav, og velsigne den
gode Mand, som hviler der, og som lærte dem,
hvordan de skal blive glade. O, mit Barn, den
Velsignelse være Din Løn!

D

O elskte Bøg! Du er mig kjær!
 Du saae min Ungdoms Frød og Smerte.
 Saa mangen Sommer bad jeg her
 Den Bøn, min Moder glad mig lærte;
 Hun gik til Gud — da hørte du
 Mit bange Hjerter bittert Klage:
 Og vennehold du smiler nu
 Omkring min Vandrings sidste Dage.

Dig sagde jeg hver dunkel Drøm,
 Som lod mig skjulte Skatte finde:
 Dig ofred jeg hver Taare-Strøm,
 Som flød ved glemte Pligters Minde.
 Breed dine Grenes skønne Lye
 Om mine Børn med samme Glæde,
 Naar hjem fra møjsom Dag de tye,
 Og her en Faders Tab begræde!

Elleve Scene.

De Forrige, Peter.

Peter.

Her, Fader, er et Brev til Dig, og jeg troer
 vist, det er fra en fornem Herre. Der er saadant
 et stort Segl for. See engang!

Jens Jensen.

Lad see! Jeg synes, jeg kjender Haanden.
 Læs Du det højt, Søn; Dine Dine ere stærkere
 end mine.

Peter.

Peter.

Det er lovlig langt det Brev.

Han læser følgende Brev højt.

Pro Memoria.

"Tiden, som Han maaskee har forglemmt, er
 "udløbet, til hvilken Han skulde betale mig den
 "paa Hans Gjeld resterende Summa af 2000
 "Rdlr. Jeg lovede Ham vel engang halv om
 "halv Opsættelse, naar det kom saa nær; men
 "et forbandet Rygte lader mig just med Visshed
 "vide, at de to bedste af mine Ostindie-Farere i
 "disse Dage ere strandede. Intet af Ladningen
 "er bjerget, uden de unyttige Folk. Da nu
 "adskillige Bøxler, jeg skal udbetale, strømme
 "ind paa mig fra alle Kanter, og Lovene, som
 "de dog ellers burde, desværre ikke tillade, at
 "man maae sælge de Folk, Havet har bjerget,
 "for at bøde paa det Gods, Havet har slugt, saa
 "er min tjenstskyldige Begjering denne, at Han,
 "inden fjorten Dage, betaler, eller jeg sælger
 "Hans Gaard. Om et Par Timer er jeg ude
 "hos Ham."

"Hans Ben Jespersen."

Jo, en smuk Ben! Den gamle Bedrager, Skurken Jespersen havde langt bedre passet sig til Under-skrift, end "Hans Ben".

Jens Jensen.

Altid hæftig, min Søn. Er Manden ond, fordi han vil have sine Penge?

Peter.

Peter.

Nej! Men fordi han vil have dem i Dag —
i Dag, da Lise og jeg skal have Bryllup.

Jens Jensen.

Det veed han maaskee ikke.

Peter.

O! Han er ond nok til at handle saa, om han endog vidste det. Men Lise — hun græder, min Fader! Græd ikke, gode Pige, ellers bedrøver Du mig: og jeg er dog ikke Skyld i, at der gives Mennesker, som ere onde nok til at ville skade Din Fader.

Lise.

Min Peter! Jeg var alt for lykkelig!

Jens Jensen.

Børn! Jeg fortænkter Jer slet ikke, fordi denne Tidende gjør Jer forsagte. Det er den første Bannskelighed, som endnu hidtildags har mødt Jer; men tænk paa mig! Erindre Jer, hvor jeg har glædet mig til denne Dag! hvor jeg har fornøjet mig ved den Tanke, at jeg skulde boe hos Jer, see Jer lykkelige, og lære Jer, hvordan I skulde bære Jer ad at leve i Ungdommen, for at I kunde leve ligesaa glade sammen i Alderdommen! Saaledes tages mig den ene Glæde bort efter den anden.

Peter.

O, min Fader, denne Glæde kan Du endnu erholde!

Jens

Jens Jensen.

Hvorledes det, min Søn?

Peter.

Jeg kan arbejde, og Lise med. Skal vi end mangle lidt, o, det siger intet, naar vi kun have Dig hos os, og Du ingen Mangel lider.

Jens Jensen.

Jeg bifalder Dit kjække Mod; men det har dog den Fejl, at Du derfor let troer det Umuelige mueligt. Jespersen vil nu sælge min Gaard, og, naar den er solgt, beholder jeg kun lidet tilbage, ja maaskee slet intet. Vi ere da uden Hjem!

Peter.

Jespersen? Han skal ikke skrække mig, den Nedrige. Troe mig, min Fader, Skurken frygter! Naar han kommer, skal jeg uforsagt fordre af ham, at han ikke gør en heel Familie uhykkelig for nogle lumpne Penge, han dog ikke trænger til.

Jens Jensen.

Han vil kun lidet agte Dine Fordringer. Nu maae Du, for det første, sige Brylluppet og vore Gjester af. Snart skal jeg maaskee flytte ud af dette Huus, hvor jeg nu saa længe har boet. Jeg ønskede og gjerne, at døe der; men det Haab er da venteligst forbi.

Lise.

Min Fader!

D

Jens.

Jens Jensen.

Kjære Pige! Jeg veed, hvad Du vil. Men jeg er meere forsøgt end Du i Verden. Lader jeg Jer nu komme sammen som Prætkere med tomme Hænder, saa vil I engang i Fremtiden nødes til at blive Betlere. Kunde I da elske mig?

Lise.

Vi elske Dig altid, min Fader!

Jens Jensen.

Nej! I vilde ikke elske mig. Børn kan snarere elske den strænge, end den ufornuftige Fader. Skulde jeg ikke selv blive en Tigger, maatte jeg være Jer til Byrde. Jeg blev et Kors i Jeres Huus, og det vil jeg ikke være.

Lise.

Men den fremmede Herr William — —

Peter.

Raade er værre end Bettel-Staven, Lise! Du er min Brud for Gud og Mennesker, og Du skal blive det. Jeg vil deele den sidste Mundfuld Brød med Dig og Din Fader. Men først vil jeg tale med Jespersen. Den Nagerkarl skal — —

Jens Jensen.

Lad dog alle overvildede Forsætter fare! Du er af Naturen et got Barn, Peter; men Din Hidsighed kan let bringe Dig til at gjøre Ting, Du vil fortryde

fortryde Og Du, Lise, trøst Dig, vær taalmodig! Taalmodighed er den første Lindring i Ulykker.

Lise.

O nej! jeg tør kun klage.

Peter.

Jeg gaaer, og Hævn vil tage.

Jens Jensen.

Saa hør dog mig!

Lise og Peter.

{ Lise. O Nej! Jeg er ulukkelig!
Peter. Han vorde skal ulukkelig!

Jens Jensen.

Find med Lyst hver skyldfri Glæde!

Mød hver Kummer uforsagt!

Lise.

Ewig skal mit Dje græde —

{ Jens Jensen. O! jeg døer af Sorgens Magt!
Peter. O Nej! mit Barn, vær uforsagt!
O elskte Brud, vær uforsagt!

Alle.

{ Jens Jensen og Lise til Peter. Du { Dit } Hjerter dobbelt saarer:
{ Elskte! dæmp Din vilde Harm!
Peter. Skal jeg skue Dine Taarer
Med en Kold, ufølsom Varm?

De gaae alle. Jens Jensen og Lise ind i Huset; Peter ud imellem Træerne.

Anden Aft.

Skuepladsen bliver som fra tredie Scene i første Aft.

Første Scene.

Frits William *allene.*

Atter her ved Lises Hjem — ved det Sted, jeg burde flye. Her boer hun! Hun isører sig nu sin Bryllupsdragt, og om faae Djeblikke — — — Saa gjerne vilde jeg endnu engang see hende — saa gjerne høre et Farvel af hendes Mund — et evigt Farvel. Ogsaa det er meere, end jeg tør haabe. Lyksalige Peter! snart skal hun række Dig sin Haand. O, at jeg kunde føle den Glæde, som giennemfarer Dig, naar Klokkernes højtidelige Ringen forkynnder, at nu er Timen, da Du skal møde hende for Alteret. Jeg føle Glæde — aldrig! Ikke for al Verdens Rigdom kan jeg tilkjøbe mig eet eeneste af de glade Djeblikke, som den lykkelige Peter i Tusendtal skal nyde ved Lises Barm.

Jeg skjælver ej, om Himlens Torden
Med tunge Slag nedstyrter mig!
Jeg blegner ej, om heele Jorden
Vil haane, skrække, dræbe mig!

Men

Men, naar den, min Sjel tilbeder,
Flygter for min Længsels Raab,
Da omsonst om Mod jeg leder —
O! da svinde Trøst og Haab.

U d e n   S c e n e .

Frits William, Andreas.

Andreas. Her er han; det vidste jeg nok. Og dette Sted er just af alle Steder det, han aller- mindst burde være paa. Han seer forvildet ud. Jeg maae holde gode Miner, og faae ham herfra. Til Frits William. Nu, Herre; skal vi ikke gjøre en Tour til Skoven, som vi ellers de andre Aaringer pleje ved denne Tid paa Dagen. Begge Hestene staae sadlede hjemme, og Vejret er saa smukt.

Frits William.

Nej! jeg vil strax bort fra denne Egn, og til Byen igjen, Andreas.

Andreas.

Det er Ret, Herre! Da jeg kjender Dem, saa vidste jeg ogsaa forud, at det nok vilde skee, og al vor Bagage er derfor pakket paa Vognene hjemme. Overalt, hvad hjælper det, at De gaaer her, og ærgrer Dem over den egensindige Tøs?

Frits William med Hæftighed.

Er det Lise, Du meener, Karl?

An-

Andreas.

Nu, nu, det var ikke saa ilde meent. Jeg er enfoldig, Herre, og deraf kommer det sig, at jeg synes, den Pige er intet værd, som ikke elsker Dem.

Frits William.

O, Andreas, vidste Du, hvor tungt det er, at miste den, man har kjærest i heele Verden! Vidste Du, hvor tungt det er, aldrig at see hende meere!

Andreas.

Jo, jeg veed det! Jeg var syv Aar, da jeg blev røvet fra mine fattige Forældre. Gode Herre, betænk, det var just paa den Tid, da jeg først kunde begynde at være dem til nogen Nytte. Min Fader var ude at fiske: ham fik jeg ikke bedet Afsked med. Min Moder græd, - og det var knap, min Rover vilde give mig Tilladelse til, at faae det sidste Kys af hende i min Levetid.

Frits William.

Du var kun et Barn; da glemmer man snart.

Andreas.

O nej! Jeg erindrer meget vel, at jeg i lang Tid efter, naar jeg andre Steder saae de Frugter og Planter, som og groede i mit Fødeland, græd, og tænkte paa den Tid, da jeg hjalp min Moder at sanke de samme ind til Forraad. Endnu, Herre, naar jeg her seer en Rokos Rød, kan jeg ikke holde
mine

mine Taarer tilbage; thi i vor lille Hauge stod just saadant et Træ, og det hold hun meget af.

Frits William.

Kjerlighed til Forældre, og Kjerlighed til en Pige ere og to ganske forskellige Ting. Mit Hjerte er saa dybt saaret denne Gang, at Lægemidlerne for dets Frelse maatte selv være dræbende.

Andreas.

De bør snarere glæde Dem, Herre. Vare vi i mit Fødeland, hvor hver Mand æres, som han er stikkelig til, kunde De gjerne ægte denne Pige; skjøndt hun kun er en Bondes Datter. Men her, hvor Bogstaver kan gjøre os til stikkelige Folk, her gaaer det ikke an.

Frits William.

Er Du ogsaa gal, som mine Landsmænd?

Andreas.

Nej, Herre! men jeg erindrer Dem kun om det, De veed bedre selv. Hvor kan De blive lykkelig med Lise, som hverken har et Signet med Krimsskrift i, eller Register over sine Forældre?

Frits William.

Urimelige Fordomme! Man kan vel miste sin Stand, men derfor ikke tillige sin Dyd. Skulde en Pige, der intet von har forved sit Navn, naar hun giver sig med et Mandfolk, der har det, tabe sin Fornuft, sin Kjerlighed og Dyd, fordi hun mangler disse tre
Bog-

Bogstaver? Nej, Andreas! Lykken er snarere flyttet fra de højere Stænder, og bør altsaa ikke heller søges der.

Andreas.

Mag det saa, Herre, De aldrig meere faaer hende at see! Maaſkee da det vil hjælpe Dem.

Frits William.

Jeg vil ogsaa. Endnu denne Dag drager jeg herfra. Jeg skulde blive her? Nej! Hvert Træ, hvert Sandſkorn minder mig om hende. Jeg skulde see hende om Morgenens at gaae glad ud til sit Arbejde, om Middaggen munter hjem til sit Bord, og om Aftenen høre hende synge Lovsange til Gud —

Andreas.

Lad os gaae! Det forſger Sorgen at tale derom.

Frits William.

Uden at funde ſige: af Glæde over at hun er din Kone synger hun, nu hun gaaer til ſin Gjerning: nu ſkal hun mætte ſig ved din Side: nu synger hun Tak til Himlen, fordi den gav hende Held til at være Din Medarbejder. Nej! nej, det var for tungt!

Andreas.

Lad os da tage bort, jo før jo hellere!

Frits

Frits William.

I dette Øjeblik. Farvel, lykkelige Ægte, som skal skue Lise! Bedrøber hende aldrig; da skulde jeg første Gang afstøje eder! Hvert Træ her, som har seet Lise lykkelig i sin Barndom, see hende og lykkelig i sin Alderdom!

De vil gaae.

Tredie Scene.

De Forrige, Jens Jensen.

Jens Jensen.

Jeg synes, jeg hørte hans Røst her. O, Herr William! De kommer, som De var kaldet. Lad mig være ene med Dem!

Frits William.

Du kan gaae, Andreas!

Andreas gaaer.

Fjerde Scene.

Jens Jensen og Frits William.

Jens Jensen.

Jeg har et Forslag at gjøre Dem, hvorpaa mit og mine Børns Vel berøder. Hvad tør jeg vente?

Frits William.

Alt mueligt, naar jeg først har hørt, hvori det bestaaer. Men snart! Tiden er knap for mig.

Jens:

Jens Jensen.

Vel da. De veed den Ulyksalighed, jeg gamle Mand
skulde nyde i Alfen, ved at foreene min Datter,
min gode Datter! med den Mand, hendes Hjerter
saalænge har elsket.

Frits William.

O, jeg veed og den Ulyksalighed, det vil for-
volde mig!

Jens Jensen.

Nej, den vil ramme os! Et Brev har fuldk-
stet al denne Glæde.

Frits William.

Hvorledes? Fortæl!

Jens Jensen.

Fortællingen vil ventelig falde Dem lang og fjed-
sommelig. Min Fader ejede denne Gaard, til jeg
var tolv Aar. Han blev forarmet, maatte sælge
Gaarden, flyttede til Byen, hvor han ventede at
faae Hjelp, men fik ingen, og opdrog mig, sit eene-
ste Barn, der.

Frits William.

Nu videre.

Jens Jensen.

Han døde, da jeg var tyve Aar. Jeg maatte
holde mig til Fremmede, og blev antagen som Skri-
verdreng hos en Herremand her i Nærheden. I
hans

hans Tjeneste købte jeg denne Gaard, og givtede mig med en fattig Bondepige.

Frits William.

Hvorhen alt dette?

Jens Jensen.

Hør mig ud. Vi levede sparsomt, og fik Indkjøbningssummen afbetalt. Men Bygningen var forfalden, og Jorderne slet dyrkede. Jeg maatte paa nye gjøre Gjæld. En Mand, som de fleste her skyldte Penge, kom herud. Jeg modtog hans Tilbud om Laan, og han anskaffede mig alt.

Frits William.

Hans Navn?

Jens Jensen.

Tilgiv, om jeg fortier det! Han har opført sig slet imod mig, og jeg vil ikke gjøre Gjengjæld. Da alt var færdigt, skyldte jeg ham 3000 Rdlr., og han tog min Gaard til Pant. En tredie Deel var nu efterhaanden afbetalt, og jeg havde ventet, han havde tilladt mig det samme med Resten. Men i Dag lader han mig ved et Brev vide, at den Tid er udløbet, til hvilken han skulde have den heele Summa, og at jeg, inden fjorten Dage, maae have Betalingen paa rede Hænder. Han har vel Ret; men — —

Frits William.

Det er tungt, at alle skal have een Skjebne!

Jens

Jens Jensen.

Unge Mand, forstaae mig ret! Jeg tigger ikke — jeg vil kun bede Dem om det, som en ærlig Mand kan vente af den anden. Troer De, at vi kunde bedrage Dem, saa misfjender De os. De er rig — og min Gaard er altid et tilstrækkeligt Pant.

Frits William.

Uagtet det udtrykkelige Afslag, baade Han og Hans Datter i Morges gave mig, saa — —

Jens Jensen, med en Fold Tøne.

Jeg erindrer det, og har intet videre at foreslaae Dem.

Femte Scene.

De Forrige, Lise og Peter.

Peter.

Der er han, Lise! Du har Ret — hans Ansigt spaaer ikke ilde. Til Frits William. Denne gode gamle Fader skal i Dag udbetale 2000 Rdlr. Han har dem ikke; og hvor skal en Bonde tage dem fra? Men han har en god Gaard, og jeg er hans Svigersøn. Vov Deres Penge i hans Gaard, og hans Svigersøn skal ærlig afbetale Dem hver Skilling.

Lise.

Lise.

Lise er den første Marsag til, at dette Forslag bliver gjort Dem. Betænk Dem! Der er ikke ret længe til, inden den onde Mand kommer, som min Fader skylder disse Penge.

Peter.

De sagde i Morges — jeg veed det — at De elskede Lise. Vil det nu; det er jo dog hendes Fader og hendes Peter, De skal hjælpe.

Frits William.

Jeg ønskede saa gjerne, at vi kunde alle blive lykkelige! Strax skal jeg udbetale Jens Jensens Gjeld, og endda ogsaa tænke paa ham, fjere Peter — —

Peter glad.

Hvad? Vil de hjælpe os?

Frits William.

Men — overlad mig Lise! Jens Jensen skal da blive hjulpen, og hun skal blive lykkelig, og han kan i Djeblikket forlange hvilken Gave, han vil, af mig. Jeg elsker hende saa inderlig.

Peter.

Nej! Peter kan være fattig; men aldrig nedrig. Sælge Lise? Fy!

Lise.

Lise.

Kan De virkelig elske mig, - naar De er saa
haard mod Peter? Tænk dog blot, hvor sødt det
er, at hjælpe de Forladte!

O! Kan Graad Dit Hjerte bøje
Til at lindre Skjebnens Harm,
See da Taaren i mit Øje!
Føl da Smerten i min Barm!

Intet kan dens Glæde ligne,
Som vil standse Kummers Graad!
Glade Slægter ham velsigne,
Himlen lønne skal hans Daad.

O! Kan Graad Dit Hjerte bøje
Til at lindre Skjebnens Harm,
See da Taaren i mit Øje!
Føl da Smerten i min Barm!

Selv i Livets bedste Sommer
Segner Rosen kraftløs ned;
Og, hvor festlig Dagen kommer,
Bringer den dog Qualer med.

O! Kan Graad Dit Hjerte bøje
Til at lindre Skjebnens Harm,
See da Taaren i mit Øje!
Føl da Smerten i min Barm!

Frits

Frits William.

Jeg kan ikke udholde det. Gid det stod i min Magt, at mage det saa, at I kan tilgive mig, om I end ikke see mig mere!

Han gaaer hastig ud.

Sjette Scene.

Jens Jensen, Lise, Peter og Jespersen.

Jens Jensen seer efter Frits William.

Skal en Lidenstak saaledes faae Magt over det ædle Hjerte?

Peter.

Nej, min Fader! Den, som kan høre Din Ulykke og Lises Bønner, uden at røres, er ikke ædel. Men — Han bliver Jespersen rær. Der have vi Skurken over alle Skurker. Nu er det Tid, at være modig! Jeg skal vise ham — — Han vil mod Jespersen.

Lise holder ham tilbage.

Bliv tilbage, min Peter! Lise beder Dig.

Jespersen

Kommer, rejseklædt, ind fra en anden Side, end Frits William gik ud fra. See god Dag! Mødes vi her under fri Himmél? Det er jo ret, ligesom jeg besøgte en gammel Patriark? Det bliver dog stedse mit kjereste Syn, at see en ærværdig gammel Mand, som endnu er glad og fornøjet.

Jens

Jens Jensen ikke bitter, men bebrejdende.

Glad? Hm, De har passet, at jeg ikke skulde være det for meget.

Jesperen.

Ja, det forstaaer sig! Hvem skal ikke raabe paa Sorg og Ulykke i disse Tider? Han har vel ellers faaet mit Brev, og seet den Fortred, jeg er i?

Jens Jensen.

Der dog neppe er saa stor, som den jeg, og især disse to unge Mennesker, maae lide under.

Jesperen.

Det var meget! Jeg formoder, det er hans Datter, og hendes Kjereste. Ikke saa?

Jens Jensen.

Det er just dem. De skulde have haft Bryllup i Dag. Jeg sad her, og glædede mig over, at jeg ogsaa skulde opleve denne Lyksalighed, da Deres Brev kom, og kuldkastede Brylluppet og min Glæde.

Jesperen.

Det gjør mig ont; men hvad — man er jo ikke alvidende?

Peter river sig løs fra Lise.

Sig mig: burde De gjort en retskaffen Mand, der er for gammel nu til selv at tjene for sin Føde,
ulyk.

ulykkelig, om vi end ikke havde været? Denne Alvidenhed er kun en Udflugt.

Lise stiller Peter tilfreds.

Jesperen.

Naar mistede den unge Person Forstanden? Gud bevare os, hvor han taler! Det er en sand Lykke, han ikke bliver gift. Men til Tingene igjen, Jens Jensen: da er der dog vel en stor Forskjel paa, om to forliebte Folk ikke strax komme i Brudeseng sammen, og om en Mand, der aldt har en heel Huusholdning at forsørge, maaskee bliver ruineret?

Jens Jensen.

Et forsigtigt maaskee, Hr. Jesperen.

Jesperen.

Nej, saa min Sjæl, er det ikke! Vel vilde jeg selv ærgre mig, naar jeg skulle skille mig af med mine dejlige blanke Huus-Guder; men hvad: for Belfærden gaaer jo alt? Gaae Han derfor kun ind, og rag lit op i de gamle Familie-Rister, saa tænker ieg, at Han, endog strax, kan betale mig i bare Kroner og Rixorter.

Jens Jensen.

Det troer De?

Jesperen.

Jo, jeg kjender Bønderne! Altsaa kan Hans Datter jo ligesuldt blive gift, og komme til at leve sine Dage in floribus?

E

Jens

Jens Jensen.

Givt kan hun gjerne blive. Men, hun kan ogsaa gjerne strax efter Brylluppet tage Tigger-Posen, gaae om for hver Mands Dør, og opføde en Flok af Ulykkelige.

Jesperen.

Hør, min Ven: Tigger-Livet er oftest det lykkeligste. Saa sørger man kun for den Dag i Dag; og, naar Mænd, som jeg, maae bryde vort Hoved, og trætte vor hele Sjæl for vort Udkomme, trætter kun Tiggeren sine Been, og sin Stemme.

Peter.

Mænd som De fortjente at være Tiggere. Men vogt Dem! Endnu kan Hævnen komme.

Jesperen.

O! Den Stand er ikke saa lumpen.

Lise.

Andreas, Du havde Ret, da Du sagde: „der gaves Følk ligesaa slemme, som dem, der kan sælge Mennesker!“ O, det er dog endnu værre, at pine dem til døde!

Jesperen.

Hvad er det for en Mumlen? Jeg troer, I ere Katoliker. Her staae I, og skrige paa den hellige Andreas, og smaaesnakke med Jer selv, som om I læste Jeres Paster noster og Ave Maria,
i Ste

i Stedet for at høre paa mig. Jeg advarer Ham endnu een Gang, Jens Jensen! Penge inden fjorten Dage, eller jeg stevner.

Jens Jensen.

Hvor skal jeg tage dem fra, Herr Jespersen?

Jespersen.

Tag dem, hvor Han vil, naar Han blot skaffer dem! Jeg har ventet længe nok, og jeg kan ikke vente længere.

Jens Jensen.

Jeg troer det nok; men — skulde De ikke kunde skaae, og?

Jespersen.

J got Folk betænke slet ikke, hvoraf en Kjøbmand skal leve. Under Glid og Glæb maae han erhverve sig det lidet, han har, og endda med Omkostninger og Fortrædeligheder bjerger sig det.

Paa Spekulats en Kjøbmand sidder,
 Mens andre Livet slumre hen;
 Han Dag og Nat i Trældom slider
 Som Fædrelandets sande Ven.
 Fra ringe Dreng i Høfers Boe
 Han ingen Time nyder Ro.

Og, hvis han tør saa ublu være
 At kræve, hvad hans eget er,
 Man levner ham ej mindste Ære,
 Hans Rygte er slet ingen Fjer.
 Blot for sin Kapital at faae,
 Han Advokater smøre maae.

Det Heeles Orden vi bevare
 Ved Penge, Bæxler og Kredit;
 Og, uden os, er alt i Fare,
 Selv Stater spille da Fallit.
 Skal Verdens Uhrværk ikke staae,
 Bør Kjøbmands Hjulet roeligt gaae!

Saaledes belønner man os for vores Tjenstfærdighed.

Peter.

O! De bør ikke beskylde en heel Stand, for at kunde besmykke Deres Haardhed. Der ere mange brave Kjøbmænd, men De hører ikke til Dem; thi De kunde gjerne skaane os; men vil ikke.

Jesperen.

Jeg kan ikke. Plag mig dog for Himlens Skyld ikke mere, Penge maae jeg have, og jeg er mig og mine nærmest. Det er baade Guds og Menneskers Lov.

Jens Jensen.

Altsaa Børn! I see vor Skjebne — Herr William gif — Jeg kan ikke udrette noget for Jer.
 Jesper

Jesperen.

Lad os nu gøre Sagen af i største Korthed og Enfoldighed. For at vise Ham, min kjære Mand, jeg elsker Ret og Retfærdighed, og ønsker allene det Gode og Billige — — —

Jens Jensen med Forundring.

Skulde De have betænkt Dem?

Jesperen.

Medtog jeg et Dokument, som indeholder en lovformelig Opsigelse af Pengene, og her er det.

Han leverer ham Dokumentet.

Jens Jensen.

Saaledes — saaledes.

Jens Jensen bliver staaende, som forstøenet, og seer i Dokumentet. Jesperen betragter ham imens nøje. Lise og Peter gaae ogsaa til, for at see i Papiret.

Syvende Scene.

De Forrige, Frits William og Andreas.

Frits William.

med en dæmpet Stemme, uden at mærkes.

Jeg vilde sige dem det sidste Farvel; dog — jeg kan ikke. Andreas, gaae ind til dem, hils dem fra mig, sig dem, at de forlangte Penge ligge hjemme paa mit Bord, og at jeg er rejst for evig bort. Lad dem aldeles ikke mærke, jeg er her; jeg skjotter ingen Tak om. Han bliver dem vaer. Dog der ere de jo. Jesperen blandt dem? Her spilles altsaa Spitsbue-Strøger. Vi vil skjule os, Andreas. De skjule sig bag Træerne. Jens

Jens Jensen

Kommer til sig selv igjen.

Der er da intet at haabe?

Jesperen.

Han kan vel Dokumentet uden ad? Himlen bevare mig! At læse saa længe paa saa lit.

Jens Jensen.

Spot mig ikke, fordi jeg er uslykkelig.

Lise.

Denne gode gamle Fader har bortgrædt den bedste Dag i sit Liv. Tal! hav Medynk! Et Ord fra Dem kan redde ham.

Peter.

Medrige! Du holder hans Dødsdom i Haanden; Du veed, at hvert Bogstav i dette forbandede Dokument spilder ham een Dag—og een Dag paa hans Alder siger meget—og dog har Du ikke Styrke nok til at rive det i Stykker?

Jens Jensen.

Hold inde, mine Korn! Hverken Trudser eller Bønner kan bøje ham.

Jesperen.

Man skulde snart troe, jeg havde gjort en Ulykke her. Mine Ostindie-Farere ere forliste? Jeg maae have Pengene. Kortsagt: det hjælper intet! Han kan desuden selv regne sig det til-Last.

Jens

Jens Jensen, om Hans Datter ikke bliver givet. Jeg veed nok hvordan det gaaer til, naar en Fader giver sin Datter bort, og er i Gjeld. Saa bliver alt det bedste Indboe, Sølvtoj, Gangflæder, Linned, Kister, gamle store Penge, Heste, Kør, Faar, Plouge, Harver, Fanden og hans Oldemoder, alt, alt bliver slæbt til hende. Kreditorerne — ja de maae lade sig smukt nøje med en lang Næse.

Jens Jensen.

Karl! Da Du var ubøjselig, bedrøvede Du mig; men, vil Du ansee mig for en Skurk og en Bedrager, saa, om jeg end var tre Gange saa gammel, skal jeg dog være stærk nok til at hevne mig!

Lise og Peter holde den Gamle tilbage.

Peter.

Nej! Det er utaaleligt! Lise, jeg kan ikke udholde det, jeg iler til Herr William, jeg beder ham at ægte Dig, jeg beder ham, at betale vor Faders Gjeld! Farvel! Forglem Din Peter!

Han farer ud.

Jens Jensen.

Gode Gud, hvor blev min Dreng af?

Andreas er strax faret efter Peter, da han løb bort. Jens Jensen vil ogsaa ud; men Lise holder paa ham.

Lise.

Lise.

Lise.

Gamle Fader! Gode gamle Fader, -blis dog!
 I det hun haster ud. Min Peter, lad dog ikke alle
 Ulykker ramme den, Du elsker!

Hun gaar.

Ottende Scene.

Jens Jensen, Jespersen, Frits William

endnu skjult.

Jens Jensen.

Nær var jeg bleven hidsig. Nu! det er forbi.
 Den første Bøn, jeg nogenstinde bad, den Bøn,
 jeg saa tidt har bedet, den Bøn, at jeg maatte
 dø roelig, den skal opfyldes! og jeg er vel tilfreds
 med Himlens Villie. Maatte hun kun finde ham,
 den gode Pige! til Jespersen. Disse Børn have elsket
 hinanden højt, Hr. Jespersen.

Jespersen.

Kjerlighed er virkelig en gandske skøn Ting.

Jens Jensen.

Men — De elsker den ikke.

Jespersen.

Elferie hist, Elferie her. Læg Kjerlighed i
 den ene Vægtskaal, 2000 Rdlr. Tab, og en
 ægte Fallitboe i den anden, og see saa, hvad der
 vejer meest.

Jens

Jens Jensen.

Kjerlighed giver dog den største Belønning af sig,
og den er det jo, De seer meest paa.

Jesperen.

Ja, saa siger man! Jeg har ellers endnu aldrig
erfaret, at naar jeg opsatte Betalingen for en, der
var i Ruibe, mine Penge derfor gave større Renter
af sig et andet Sted. Og Erfaringen er det jo,
man skal troe?

N i e n d e   S c e n e.

De Forrige, Lise, Peter og Andreas.

Lise.

Det skeede ikke min Fader! Han kom ikke til Herr
William! Men han løb saa stærk, og var saa
rasende, at jeg aldrig havde faaet fat paa ham,
naar ikke denne gode Mand var kommen til.

Hun peger paa Andreas.

Peter.

Gud lønne Dig, Lise! Men Dig, skammelige
Jesperen, Dig vil han straffe! Du er en Nagerkarl,
og Penge ere Dig kjerere end Dine Medmenneskers
Belfærd!

Jesperen.

Er Du ikke flog Dreng? Skal denne Stof give
Dig den Forstand igjen, Du har tabt?

Peter.

Peter tager fat paa Jespersen.

O, disse Hænder og disse Arme skal knuse baade Din Stok og Dig; thi, have de ikke anden Kraft, saa have de dog den, at ingen ond Mand fører dem.

Jens Jensen til Peter.

Stille, Søn, for min Skyld!

Jespersen.

betrakter forundret Andreas.

Hvad? Ham kjender jeg jo? Gode Ven, er Hans Herre her ogsaa, og hvor er han?

Andreas.

Min Herre? Hvorfor spørger De om ham? De er dog ikke bange for ham?

Jespersen.

Nej langt fra. Jeg burde kun — det var min Pligt, at besøge ham. Derfor; hvor er han?

Andreas.

Han er ikke langt herfra.

Jespersen.

Jh! Da vil jeg strax gaae hen til ham. Det berører imens, Jens Jensen, med Pengene.

Frits William.

Kommer frem med Hæstighed.

Ingen Ulejlighed, min brave Herr Jespersen! Her er jeg. Men, jeg har ikke været her for-gjeves. Redrige, see mig stivt i Dinene, og lyv saa, om Du tør vove det! Begge Oskindie-Karerne komme jo, uskadt, til Byen i Morgaars? Nej, her

her er andet under! Jens Jensens Gaard skal nu sælges, fordi den er sat i saa god Stand! Kjender Du mig ikke? See kun paa mig.

Jesperen nederst bestyrtset.

Frederik Flor, det er jo Dem? Frederik Flor! Hvilket Møde!

Frits William.

Ja, det er en Søn af den Mand, som engang havde den Ulykke, at troe, De var hans Ven! See paa mig: jeg ligner min Fader; og gjenfald Dem det Venskab, De bar for hans Midler, under Skin af at bære det for ham.

Jesperen.

Haarde Beskyldninger!

Frits William.

Men sande. O, jeg ligner ham meget! Naar jeg seer Dem, tænker paa ham, og græder, saa kan De erindre Dem de Taarer, hvormed han i sin Død beklagede de mange ulyksalige Timer, han bortødslede i Deres Selskab! Og, naar jeg taler, kan De falde Dem levende tilbage den Stemme, med hvilken han i det sidste Øjeblik forbandede Dem! Ja, her staaer den bedragne Flors Søn for Dem, og vil have sin Fader!

Jens Jensen.

Tilgiv mig et vigtigt Spørgsmaal! De hedder ikke William, men Flor?

Frits

Frits William.

Som Han siger. Visse Omstændigheder næde mig til at fortie mit Navn undertiden. Man kan længe efter, og dog frygte for, at aabenbare en Hemmelighed, og just i det Fald er jeg.

Jens Jensen med fuld Glæde.

Nu, saa Himlen skee Tak! Denne Hemmelighed vil jeg aabenbare; De har mistet en Søster, De har mistet hende, inden De kjendte hende. Her er hun!

Han peger paa Lise.

Frits William.

Hvor er jeg? Hvad er alt dette?

Lise til Jens Jensen.

Fader, er Du ikke min Fader?

Jens Jensen.

Jeg maae fortælle Dem den heele Historie. Jeg sad en Dag her under dette Træ, og sukkede til Gud, fordi han havde taget min sidste Glæde, min gode Johan, fra mig. Det var just den Dag, jeg havde begravet ham. Saa kom der en Karl, klædt som en Tjener, forpustet løbende hen til mig, og bad mig følge med. Da vi komme lit uden for Ledet, viste han mig et spædt Pigebarn, som han foregav laae i samme Grøft, da han kom forbi. Vi komme op at trættes om, hvem der skulde have hende; men tilsidst lod han mig beholde Lise.

Frits.

Frits William.

Jeg brænder af Nysgjerrighed: fortæl videre!

Jens Jensen.

Jeg mærkede Uraad, og fik ham ind med mig. Da jeg skjænkede tæet for ham, og bestandig frittede ham, tog han mig endelig i Æd, at jeg skulde tie, og nu fortalte han: at hun var et uægte Barn af en rig Mand, ved Navn Flor, som havde en ægte Søn foruden: at jeg kunde finde en rar Penge i Svøbet, som jeg burde gemme — og jeg har den ogsaa endnu — og at der holdt nede i Skoven en Herr Njelsen, som havde bragt hende herud, og underrettet ham, om hvad han først sagde. Nu, er hun ikke den rette?

Frits William.

Jo tilvisse! Det er ellers en liden Fejltagelse med denne Underretter; han hedte Jespersen, og ikke Njelsen. Til Jespersen. Jeg taaler ikke ret længe at see Dig her; og, naar jeg lover Dig ved mine Penge — thi Vre kjender Du ikke til — at betale Dig i Morgen Jens Jensens Gjeld, saa gjør mig den Tjeneste, at pakke Dig strax bort!

Jespersen.

Got! Got! Vi skal tales ved i Morgen — det kan De troe! Han gaaer.

Frits

Frits William.

Dette Djeblif skjænker mig da den Lyksalighed, jeg saa længe forgjeves har søgt! Jeg havde aldt befalet Andreas, at sige Jer, at den forlangte Pengesum laae hjemme paa mit Bord, og at jeg var rejst bort, da jeg til Lykke kom her, saae Jespersen, og skjulte mig, for at høre hvorvidt han kunde drive det i Ondskab. O, hvor var det vel, at jeg ikke rejste, uden at komme her; maaskee havde jeg da aldrig funden Lise!

Jens Jensen.

Lykkelige Børn! Naar jeg er ikke mere, skal I finde i ham en Mand, der har samme Hjerter til at hjælpe Jer, som jeg, men større Evne.

Frits William.

Jeg betaler Hans Gjeld, gode Gamle; men, er der nu intet andet, hvori jeg kunde vise Ham min Erkjendtlighed for Lise? Forlang af mig, hvad Han vil, i hvor stort, Han end kunde synes det var! Det bliver dog altid for lidet.

Jens Jensen.

Vær min og hendes Ven!

Frits William.

Gjeldne gode Mand! Til Lise og Peter. Modtager Hinanden ogsaa af min Haand, og Gud velsigne Jer! Brylluppet vil jeg besørge, I skal faae en tilstrækkelig Medgift, og min Kasse staaer altid aaben
for

for Jer. Men, Lise, skjøndt Du nu veed, at denne retskafne Mand ikke er Din fødte Fader, saa forglem derfor aldrig, at han tog sig af Dig, da Du var forladt af alle. Du pleje ham, og Peter arbejde for ham!

Lise.

Den Bøn er overflødig.

Frits William.

Vel da. Hver Sommer skal I see mig her, og saa kræver jeg Regnskab.

Peter.

Det skal altid være færdigt.

Frits William.

O, saa følge Held og Glæde Jer fra dette Øjeblik af heele Livet igjennem! Men—man hører Musik og Sang langt borte. Hvad er dette? Jeg synes, jeg hører nogen Lystighed.

Jens Jens.

Det er vist Byens Ungdom, som vil fornøje Lise og Peter. De maae ikke have vidst noget af vore Fortredeligheder at sige, og nu vil vi ikke heller tale det mindste derom til dem.

Peter.

Det troer jeg nok, at de ikke have hørt noget der til; thi jeg sagde ingen af vore Gjester af før, da det bestandig ahnede mig, at vi dog fik Bryllup.

Tiende

T i e n d e S c e n e.

Chore af gamle og unge Bønderfolk, de
Forrige.

Nogle af dem bringe syngende, andre dandsende, en Krands til
Lise og Peter.

Med munter Sang, og landlig Dands,
Vi bringe her i Byens Navn
Vor Højtids favre Blomster-Krands
Til Peter og hans Brud.

J det, de række dem Krandsene.

Hæng Krandsen under eget Tag,
Og, naar J skue den,
Da mindes denne Højtids Dag
Med dobbelt Fryd igjen!

Jens Jensen.

Seer De, Herr William, det er en gammel Skif
her i Egnen, at bringe Brudfolk saadan en Krands.
Til Bønderne. Tak, fordi J ogsaa have tænkt paa
min Datter! God Dag, Njels! og Du, Nabo,
see god Dag! Begynde J gamle Karle nu at gjøre
Jer lystige? Det er Ret; Uge og Gamle bør være
tilstede ved Dands og Lystigheder, som de dog ellers
ere det i Verden. Her paa denne Plads pleje vi
jo at holde vore Gilder — vi vil og samles her i
Aften. Lad os nu være muntre, at vi kan skilles
ligesaa glade fra hinanden, som vi ere komne
sammen!

Alle.

Alle.

Her i Fredens gyldne Egne
 Munter Flid og Sundhed boer:
 Derfor lnd allevegne
 Danske Sønners glade Chor.

Frits William og Jens Jensen.

Elfskys lette Rosen-Kjeder
 Knyttes her af Broder } Haand;
                                     Fader }
 Livets bedste Saligheder
 Fylde glade Elfers Aand;
 Trøstet, han i mørke Dage
 Mindes skal det kjere Sted,
 Hvor han fik sin elskte Mage,
 Hvor hun svor en ubruds Eed.

Alle.

Her i Fredens gyldne Egne
 Munter Flid og Sundhed boer:
 Derfor lnd allevegne
 Danske Sønners glade Chor.

Lise og Peter.

Hjertets stille Tak vi bringer,
 Broder, } kun omsonst til Dig!
 Fader, }

F

Meer

Meer end Tak og Sang det flinger:

Du har gjort os lykkelig!

Naar vi os for Altret bøje,

Da skal Hjertets glade Slag,

Gjennem Taaren i vort Øje,

Signe Dig og denne Dag.

Alle.

Her i Fredens gyldne Egne

Munter Glid og Sundhed boer:

Derfor lode alle vegne

Danske Sønners glade Chor.

Peter.

Min Lise, hvor ere vi dog lykkelige! Her paa denne Plads var det, at jeg første Gang ved et Høstgilde saae Dig. Der vare mange af disse gode Naboer tilstede. De mærkede, at vi leed hinanden, og erindrer Du hvad de sagde? „gid der „maatte blive et Par af dem, det vil vi ønske!“ Nu er det skeet, og de glæde sig med os. O, det er gode Folk!

Peter og Lise.

Lyd, glade Sang, fra Bonde-Tag!

Du skal vor Højtid hædre.

See! her modtages denne Dag

Af Ungdom, Mænd og Fædre;

Og vi skal alle stemme i!

Alle.

Alle.

Lyd, glade Sang, fra Bonde=Tag!
Du skal vor Højtid hædre.
See! her modtages denne Dag
Af Ungdom, Mænd og Fædre;
Og Dagens Fæst velsigne vi!

Peter og Lise.

En kjerlig, elsket Mage
Forsøder Livets Dage,
Med stynget Arm
Om Mandens Barm,
Bortknysser hun hans Klage.

Alle.

Stig ned til os, o milde Fred,
Og boe i hver Mands Hytte!
O, da skal gavnlig Virksomhed
De Danskes Land beskytte!
Velsign, o Gud, vort Fødeland!
Vor Konge! og hver ædel Mand!

13

! 102 10102 02 10102 10102
10102 10102 10102 10102
10102 10102 10102 10102
10102 10102 10102 10102

10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102

10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102
10102 10102 10102

